

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštne proste.

Nova tolovajstva v Ptuj

Ptuj je zaslovel v zadnjem času po vsej Avstriji po svoji nemški tolovajski druhalji. Na Ptuj so se začeli dne 13. septembra 1908 izgrediti, ko so nemški pretepači napadli in pretepali mirne Slovence, in že je ravnoista poučena nemška druhal zopet napadla prav po tolovajsko slovenske hiše na Ptuj.

Ptujski Nemci so raznesli zadnje dni po vseh nemških listih lažljivo vest, da pride v nedeljo dne 27. septembra Slovencev kakor listja in trave na Ptuj, in da bodo od starih strani planili na mesto in tam pobijali Nemce. Orng in ptujski okrajni glavar sta nato poklicala veliko žendarmersko in vojaško pomoč na Ptuj, in govorilo se je, da so v Mariboru do zob oboroženi konjeniki samo čakali, da planejo, ako bo sila, na Ptuj. Seveda so bile te vesti najgrša laž, kar se je jasno pokazalo v soboto in nedeljo, ptujski Nemci in nemškutarji so le hoteli Slovence pred svetom očrniti kot divje barabe. A ptujski Nemci so se zopet vrezali pred celim svetom, in vsa sramota pade na njih poulične glavice in hujšake; kajti omenjene dni je bilo na Ptuj mirno kakor navadno. Pač pa je imela polnoštevilna poulična druhal razstavljene po vsem mestu in okolici svoje straže v soboto in nedeljo, in ker ni bilo Slovencev od nikoder, je ta druhal v noči od nedelje do ponedeljka napadla malodane vse slovenske hiše na Ptuj, pobila šipe in poškodovala poslopja, in sicer na Narodnem domu, pri gostilničarju Mahoriču, na slovenski okoliški šoli, pri gospodu profesorju Kolarču, učitelju Kajniku, in še posebno na prostiji. In sedaj poslušaj slovenska javnost in strmi: Vse to se je godilo v istem času, ko je majhno ptujsko gnezdo bilo najstrožje zastraženo po policiji in četi gornještajerskih žendarjev; nemoteni so tolovajski burši opravljali svoje satansko delo, noben policaj, noben orožnik ni ničesar videl ne slišal, dasiravno se je vmes tudi streljalo! To treba pribiti in povedati vsemu svetu! Se le neka ženska, ki je zasačila 4 Nemce, ko so se zjutraj ob svetlem dnevu pobijali na prostiji okna, je ovadila čedne nemške bratce policiji. To so ptujske razmere v Avstriji!

Po ženski zasačeni štirje pobijalci oken so: Schumenak, knjigovodja pri Reinhartu, Laurentschitsch, knjigovodja pri Blanketu, kjer se tiska Stajere, Lackner, komij pri Sadniku, in Rom. Pri-

jeti so takoj obstali svoje delo. Njih tovariši jih bodo gotovo po nemških listih slavili kot narodne nemške mučenike! To so le štirje razgrajati, njih kolovodje pa bodo brez kazni dalje razgrajali!

Nekaj čudnega gledaš zadnje dni (po 13. sept.) na Ptuj: mesto je kakor prazno, Slovencev ni, komiji v nemških trgovinah žalostno gledajo pri vratih za maloštevilnimi kmeti, katerih se malokateri zmoti v njih trgovino. Slovenski trgovci pa imajo polne roke dela. Prosimo tem potom naše slovenske trgovce, da našemu ljudstvu postrežejo kar najbolje, da ne bo sicer navadnih pritožb!

Nemški kramarji na Ptuj trpe že veliko škodo, ker se vsi zavežni Slovenci izogibljajo njihovim trgovinam!

Čast tudi ptujskim okoličanom, ki so se zlasti pretečeno nedeljo vedli nasproti izzivajočim nemškim lakinom tako dostojno! Le tako naprej! Ni treba nič pobijati, nič razgrajati po Ptuj, Nemci se vas najbolj bojijo, ko greste tako mirno mimo njihovih trgovin!

To je najlepši in najbolj izdatni odgovor slovenskega ljudstva na vse tolovajske napade ptujskih Nemcev in nemškutarjev!

Ptujski lisjak, po domače Stajere, je kar naenkrat postal čisto pohleven. Tisti list, ki je doslej kar bruhal ogenj na Slovence, piše sedaj prav farizejsko-priliznjeno, da ptujski Nemci kakor vedno, neizmerno ljubijo Slovence, da so vsega nemira sedaj krivi učitelji, da so duhovniki za mir itd.

Da, Stajerčevi očetje, vi ste se malo preveč zaleteli, prej ste tisoč in tisočkrat psovali le farje in klerikalce, sedaj bi naj bili nekako na vaši strani in mirili po pravici razdraženo ljudstvo, da bi še dalje redilo nemške gade na svojih prsih!

Pa vse zastoj, lažnjivi Stajere, slovensko ljudstvo te bo vrglo kakor strupeno kačo od sebe, ko bodo le enkrat vsi zaslepljeni spoznali, kako satansko hudoben je ta list! Proč s Stajerčem!

Povsod na Ptuj so doslej nemški trgovci zavijali vse reči v gnjusnega Stajerca. Slovenski kmetje, kjerkoli vam zavijejo blago v ptujsko glaslo, veste, da so to prijatelji „Stajerca“, vašega najhujšega sovražnika!

POSLUŠAJTE!

svoje pomagače, kot peke, msače za drva, kupee za na trg, pometake itd.

Drugi so bili mlinarji, tkavci, ževljari in krojači, šivilje itd. V samem Rimu je bilo okrog 120 različnih opravil, katera so opravljali sužnji.

Prav močne sužnje, kot Galce, Germane in Sarmate, pa so dobro redili, da so potem nastopali v njihovih gledališčih, kjer so se borili z divjimi zvermi, z levi, tigri, leopardi itd. Tudi nepokorne sužnje so, namesto da bi jih križali, metali med divje zveri, da so jih raztrgale.

Sužnji so se zredili doma ali so jih kupovali. Če je sužnja imela otroka, ta ni bil njen, marveč gospodarjev. Če je imela tri otroke, je bila oproščena navadnih del, kajera bi morala drugače opravljati. Za več kot tri otroke je sužnja dobila prostost.

Rimljani so sužnje kupovali in prodajali ravno tako kot pri nas živino. Rimski bogatini so kupovali mlade sužnje ter so jih dali izučiti kakoga rokodelstva, da so jih potem prav drago prodajali. Bogati Kras je imel samih tesarjev in arhitektov okrog 500; drugi je dal izučiti za čitatelje, pisarje, oskrbnike, igralce, strežnike itd. ter jih potem drago prodajal. Ta barantja s sužnji in druge spekulacije so mu nesle tako velik dobiček, da je postal najbogatejši mož svojega časa.

Cena sužnjem se je navadno dočela na velikih vzhodnih sejnih za časa Julija Cezarja posebno na grškem otoku Delos. Takrat so gospodovali v sredozemskem morju morski roparji in to so bili zlati časi za barantavce s sužnji. Ker so tudi Rimljani imeli v tistih časih velike vojske, v vzhodnih deželah, so vrgli prekupei neizmerno množine „blaga“ na trg, da je cena zelo padla. Ko je po-

Politični ogled.

— Deželni zbor. Radi regulacije Pesnice je predložil štajerski deželni odbor okrajnemu glavarstvu v Mariboru nov načrt, ki se tiče občin Pesniški dvor, Leitersberg in Dragučova. O tem načrtu se bo razpravljalo v ponedeljek dne 12. okt. ob 10. predpoldne. Načrt se lahko vpogleda ob uradnih urah na glavarstvu. — Deželni poslanec dr. Jankovič je bil dne 25. septembra voljen v politični odsek. — Pri predčerašnji seji je poslanec Roškar utemeljeval svoj predlog za podporo vsled suše oškodovanim kmetovalcem v okrajih Maribor, Slov. Bistrica in St. Lenart v Slov. gor. Predlog se je odkazal finančnemu odseku.

— Dr. Lueger o Ljubljani. V dunajskem mestnem zboru sta v torek, dne 23. septembra ob 8. svetnika Reininger in Angelli vprašala župana dr. Luegerja, ali hoče izraziti žalost in ogorčenje, ker so Slovenci v Ljubljani pobili šipe pri kazini, tisti Slovenci, za katere so tudi Dunajčani nabrali darove ob potresu. Župan dr. Lueger je jako takino odgovoril na to interpelacijo, rekoč: Ta interpelacija ne spada v delokrog obč. zastopa. Jaz obžalujem narodnostne boje najodločneje. Vendar pa sočim, da ni dobro olje vlivati na žrjavico. Posebno pa prosim, da dobrih del usmiljenja ne spravljate v zvezo z narodnimi boji. Mi smo nabirali darove za Ljubljano iz dobrega srca, in to ostane. Jaz nočem nobenega Slovence pomemčiti, nobenega Nemca poslovniti. To pa hočem, da bi se vendar enkrat sprijaznili vsi narodi v državi, in da se izpolnijo želje našega vladarja, da zavlada mir in red v naši domovini.

— Slovensko ženstvo ljubljansko brez razlike strank pripravlja peticijo na ministra Praška v zadevi ljubljanskih krvavih dogodkov dne 20. septembra.

— Vsled surovega nastopanja vojaštva proti Slovincem v Ljubljani je poslal predsednik Slov. kluba vojnemu ministru Schönauhu brzojavko, v kateri zahteva v ožgled dejstvom, da so vojniki brez vsakega stvarnega poviča streljali na Slovence, strogo preiskavo. Zaslišijo naj se osebe, ki so bile priče dogodkom, in o katerih se lahko trdi, da bodo nepristransko sodili. Kot tako priče imenuje načelnika deželnih uradov višjega svet. Zamido, ki je z okna svojega stanovanja opazoval

PODLISTEK.

O suženjstvu pri Rimljanih.

(Predaval na Vurbergu Al. Kekelj.)

(Konec.)

Tudi lišpave Rimljanke niso dosti boljše ravnale ž njimi. Teple so jih z biči in volovskimi žilami. Kedar so jih sužnjice napravljale, jih mazlile, ali jim vrvnavale lase, so navadno držale v rokah ostro bodalo. In kakor hitro so uboge sužnjice po njihovih mislih kako malenkost zakrivilo, so jih v pleča ali rame suvale s tistimi ostrimi bodali.

Tako so delali Rimljani s svojimi sužnjami. Radi tega, ni čudno, če so bili nezanesljivi, do skrajnosti hnavski in potuhneni. Vsak dober čut je bil pri njih zamorjen, ker jim nihče ni kazal ljubezni, marveč samo bič, bodalo in križ!

Sužnji so opravljali najbolj različna dela. Bili so zdravniki, učitelji in tajniki; nekateri so bili odločeni za domača opravila, sužnji in pospravljali so sobe, stregli so pri mizi in v kopališčih. Za vsako delo so bili odločeni posebni sužnji. Najnižjo službo so najbrže imeli čuvaji in pratarji. Ti so bili kot psi privežani pred hišo, da niso mogli uiti.

Dobre kuharje so Rimljani posebno cenili, ker so radi dobro jedli in pili. Dober kuhar, čeprav suženj, je imel velik up v pri gospodi. Če pa kake jedi ni tako napravil, kot je poželela, je pa tudi kmalu visel na križu. Kuharji so imeli

trajni Lukul premagal pontskega kralja Mitridata in armenskega kralja Tigrana, je bilo toliko sužnjev v Rim pripeljanih, da je navaden suženj stal le 3—4 K našega denarja.

Za mlade fante, ki so znali kako umetnost, za lepe deklice, za zdravničke, igralke, močne borilce so pa plačevali tudi po 100.000 K našega denarja in še več. V Rimu je bila pri Kastorjevem templu stalna trgovina s sužnji in tudi javni sejmi. Prekupei so delali velike dobičke, za to so morali državi plačevati davek. Sužnje, ki so bili na prodaj, so postavili na oder. Vsak je imel privedeno tablico, na kateri je bilo zapisano, koliko je star, kje je rojen in kaj zna. Seveda je bilo tudi zapisano, kolikokrat je bil kaznovan, kake napake ima in kolikokrat je bil že bolan.

Da se je pri tej kupčiji tudi grdo gojufavalo, se itak razume, čeprav je prodajalec garantiral „blago.“ Kupovalci so sužnje pregledali in pretipali kot pri nas živino. Če so jim ugajali, so je sklenili kupčijo. Seveda je prekupec hvalil svoje blago na vse pretege ter z bičem pretepaval uboge ljudi, da so skakali, pred kupovalcem ter tako kazali svoje gibčnost.

To je kratek popis bridkega položaja ubogih sužnjev v starem Rimu. Jedino krščanstvo jih je rešilo teh težkih spon. Seveda so tudi nekateri poznejši cesarji dali postave v prilog sužnjem, n. pr.: Kladij, Hadrijan in Antonin Pij. Hadrijan je zapovedal, da gospodari ne smejo svojih sužnjev svojevoljno mučiti in moriti. Toda pagani te postave niso izpolnjevali; ostalo je vse pri starem. Kristjanom pa je ni bilo treba, ker nas itak uči Kristus, da smo vsi ljudje bratje in sestre med seboj. Vsled tega je umevno, zakaj so sužnji v ce-

postopanje vojašiva. Le hitra, stroga in nepristranska preiskava more pomiriti skrajno razburjeno prebivalstvo. — Dne 26. septembra je prejel dr. Susterski od vojnega ministra ta-le-dopis: Dunaj, 25. septembra 1908. Na brzojavko z dne 24. t. m. čast mi je naznaniti Vam, da sem ukrenil potrebno v pojasnitev ljubljanskega dogodka. Sprejmite izraz mojega posebnega spoštovanja. Senonah, tem., l. r.

— **Zganjarski davek.** Vlada želi, da se čim prej reši vladna predloga, s katero bi se zvišal državni davek od zganja na korist državi in deželam. Proti sedanjemu vladnemu načrtu so se uprle razne stranke v državnem zboru. Glavni vzrok je bil ta, ker vlada od višjih dohodkov zagotavlja deželam preniške prispevke. Zato vladna predloga niti odseku ni bila odkazana. Sedaj se je vlada baje sprijaznila z mislijo, da odkaze deželam višje prispevke.

— **Ogrska volivna reforma** je izdelana. V glavnem je taka-le: Volivno pravico imajo vsi ogrski državljani, ki so dovršili 24. leto. Vendar pa bodo morali taki, ki ne znajo brati in pisati, izvrševati svojo volivno pravico le nenaravnost po volivnih možeh. Tisti, ki znajo pisati in brati, bodo razdeljeni v tri razrede. Po en glas bodo imeli tisti, ki znajo pisati in brati, po dva glasova tisti, ki so, ali izdelali 4 srednješolske razrede, ali znajo pisati in brati, pa plačujejo vsaj 20 K direktnega davka, ali tisti, ki znajo pisati in brati in imajo vsaj enega moškega uslužbenca, nadalje tisti, ki znajo pisati in brati in so vsaj 5 let pri enem delodajalcu in končno tisti, ki znajo pisati in brati, so vsaj 32 let stari, so doslužili vojake in imajo vsaj dva otroka. Po tri glasove bodo imeli tisti, ki so dokončali popolno srednjo šolo in tisti, ki znajo brati in pisati ter plačujejo vsaj po 100 K direktnega davka. S to volivno reformo so Ogrji zopet pokazali, da so še barbarski narod.

Mala politična naznanila.

Dne 24. septembra: V češkem deželnem zboru so pričeli Nemci z obstrukcijo, ker višji deželni maršal na njihovo zahtevo ni odstavil za danes dnevnega reda. — Cesar je sprejel Bečka ter se je z njim posvetoval o tekočih zadevah tudi v Ljubljani. — V Gradcu pripravljajo Nemci velik protestni shod proti dogodku v Ljubljani. — V Vatikanu so včeraj telovadila katoliška telovadna društva iz Francoske, Belgije, Irske, Kanade in Italije. Telovadci so defilirali pred papežem. — V Portugalu so odkrili zaroto.

Dne 25. septembra: Iz Plevlje prihajajo poročila, da kažeta turško vojaštvo in prebivalstvo sovraštvo proti avstrijskim posadkam. — V Sarajevu prihajajo te dni številne žene podčastnikov iz sandžaskih posadk z otroci, odkoder se podajo potem k svojem po raznih avstrijskih deželah. V Sandžaku je vse mirno. — V češkem deželnem zboru nadaljujejo Nemci obstrukcijo. — Za danes napovedani ministrski svet, v katerem bi se naj razpravljalo o dogodkih na Češkem, v Ptuj in Ljubljani, je ministrski predsednik Beck odpovedal. — Vestí o vojski med Turčijo in Bolgarijo so neresnične.

Dne 26. septembra: Davčni odsek državnega zbora utegne biti sklican že meseca oktobra, da reši predloga o novem hišnem davku in je predložil potem državnemu zboru. — V Zadru v Dalmaciji se snidejo danes pri ces. namestniku Nardelliju zastopniki vseh strank deželnega zbora, da se posvetujejo o načrtu jezikovnega zakona. — Hrvaški sabor ne bo sklican, ker hoče vlada, da se prej konča proces proti srbskim veleizdajalcem. — Anarhista, ki je napadel španskega kralja, so našli in aretirali. Pri njem so našli revolver in bodalo. — V Turčiji se po deželi organizirajo upori proti ustavni vladi.

Dne 27. septembra: Pri ministrskem predsedniku Becku so bili včeraj zastopniki nemških strank v češkem deželnem zboru in zahtevali, da se češki deželni zbor nemudoma odgodi. — Odposlankstvu čeških poslancev, ki je bilo včeraj pri namestniku grofu Coudenhoveju, da protestira proti škandaloznemu vedenju nemških poslancev v deželnem zboru, je odgovoril namestnik, da čeli ogroženje z deželnim maršalom nad takim vedenjem. — Skupni finančni minister se je predvčerajšnjim povrnil s svojega potovanja v Bosni. — Perzijski šah je uka-

lih tropah pristopili h krščanstvu, ker jedino krščanstvo jim je dajalo dostojanstvo človeka. Pa spoznali so to tudi imenitni Rimljani, n. pr. rimski župan Hermet, ki je tisti dan, ko je bil krščen, dal prostost svojim 1250 sužnjem. Hromacij je vseh 1400 sužnjem bogato obdaril in jih je odpustil. Ovid v Galiji je odpustil 5000 sužnjem, plemenita Rimljanka celo 8000. To so bili dnevi vstajenja zatiranega človeštva. To je bila vesela velikonoč vstajenja za uboge trpine! To je bilo prvo kulturno delo krščanstva.

Prvi krščanski cesar, Konstantin Veliki, je dal postaviti, da se noben suženj ne sme več na križ pribiti in, da se umor sužnja ravno tako kaznuje kot umor vsakega drugega rimskega državljanca. S tem je zmigalo krščanstvo, vera ljubezni, in od tistega časa pa do sedanjih dni je bilo krščanstvo neizprosno boj proti vsakemu suženjstvu.

zal, da se parlament in senat skliceta za 14. novembra.

Dne 28. septembra: Pri včerajšnjih demonstracijah v Ljubljani je bilo ranjenih 18 oseb. — Češki namestnik grof Coudenhove je bil danes poklican na Dunaj. — Jutri bo imel ministrski svet sejo, v kateri bo razpravljalo o položaju v češkem deželnem zboru in o ljubljanskih dogodkih. — V Aleksandriji so bile včeraj velike demonstracije za uvedbo ustave.

Knjižnica S. K. S. Z. se nahaja v Koroški cesti št. 5 I. nadstropje. Odprta je med tednom do 7. ure zvečer, v nedeljah in praznikih od 10.—11. ure dopoldne.

Razne novice.

* **Duhovske vesti.** G. Franc Spindler, računski revident v knez.-škof. pisarni v Mariboru je nastavljen kot kaplan v Brežicah.

* **Iz sodne službe.** Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Celju dr. M. Katziantschitsch je imenovan za avskultanta v področju graškega nadsodišča.

* **Iz srednješolske službe.** Deželni odbor je imenoval učiteljskega kandidata Henrika Grossmanna učiteljem na Franc Jožefovi gimnaziji v Ptuj.

* **Od južne železnice.** Adžunkt Jožef Pipan je premeščen z Zidanega mosta v Gorico; iz Gorice je premeščen višji revident North v Gradeo.

* **S šole.** Za nadučitelja v Studenicah je imenovan gospod Jožef Kokalj, učitelj na Spodnji Polskavi, v Selah gospod Rudolf Koemut od Sv. Barbare v Halozah, in na Ptujski, gori gospod Leopold Čuček iz Dobrne. Za učitelje: pri Sv. Križu na Murskem polju gospod Karol Mavrič, na Selah gđ. Karolina Kotzmut-Kranje od Sv. Barbare v Halozah. Prestavljen je učitelj Jurij Zeleznik od Sv. Venčeslava k Sv. Juriju v Slov. gor.

* **Preiskave zaradi zadnjih demonstracij** v Ljubljani vodi na zahtevo ministra Pradeja nemški preiskovalni sodnik pl. Laschan. V Mariboru pa je vodi za nemške izgrede istotako nemški preiskovalni sodnik. Kje je tukaj doslednost?

* **Za obmejne Slovence** daruje S. K. S. Z. v Mariboru. To bo primeren odgovor na nemške izgrede. Javljamo, da se v prihodnji seji S. K. S. Z. (to je danes) zopet predloži načrt za obrambno delo v jedni obmejni županiji ter se potem takoj izvede. Obrambno delo lepo napreduje in sveta dolžnost rodoljubov je, da podpirajo vsi Slovenci brez razlike strank S. K. S. Z. pri tem delovanju!

* **Vplačevanje davkov.** V teku 4. kvartala (četrtletja) se morajo na Stajerskem davki v sledečih rokih vplačati: Zemljiški davek, hišni davek in davek od stanarine 10. mesečni obrok 31. oktobra 1908, 11. mesečni obrok 30. novembra 1908 in 12. mesečni obrok 31. decembra 1908. Splošni dohodninski davek za četrti kvartal 1. oktobra 1908. Rentni in osebno-dohodninski davek za drugo polletje 1. decembra 1908.

* **Državni poslanec Malik** je, kakor Mariboržanka poroča, izročil četrtkovo številko Mariboržanke, v kateri pisari c nekem nameravanem napadu na Ptuj, rotranjemu ministru Bionerthu. Samoumevno, se minister na take lažnjivo cunjjo, kakor je Mariboržanka, ne bode oziral.

* **Slovenci in Slovenke!** Žrtvam 20. sept. l. 1908, tako nedolžno usmrčenim in ranjenim, se slovenski narod najlepše oddolži s tem, da pripeva v prvi vrsti za oskrbo ponesrečenec, od katerih bo marsikateri pohabljen ali vsaj zelo oslabiljen zapustil bolnico, potem pa za njihova rodbine, ki so podpre potrebne. Združeni narodni odbor se zatorej obrača do vseh Slovencev in Slovenek, da se odzovejo temu rodoljubnemu pozivu in vsak po svoji moči v ta namen prispevajo, prav posebno pa naši denarni zavodi, občine, korporacije itd. Kot neizbrisno znamenje naše ljubezni do onih dveh, ki sta padla 20. septembra 1908 kot svedoka smrtnega sovraštva, ki ga do nas goji naš narodni nasprotnik, ob enem kot opomin k skupnemu delu za prava našega rodu in jezika, pa je tudi potrebno, da jima postavimo spomenik, dostojen stvari, za katero sta padla. Slovenci in Slovenke! Nabirajte in prispevajte, da na ta način ovekovečimo spomin na naša narodna mučenika! Združeni narodni odbor. — Opomba. Prispevke, o katerih se bo polagal javen račun, sprejema za združeni narodni odbor g. dr. Alojzij Kokalj, odvetnik v Ljubljani, sprejemajo jih pa tudi upravnništva slovenskih časopisov v Ljubljani, da jih odajo imenovanemu odboru.

* **Rajši z Nemci nego s poslanci Slovenske kmečke zveze** hodi dični slovenski poslanec dr. Ploj. Zadnje nedelje je sklical v Ptuj shod zaradi železnice Purkla—Ptuj—Rogatec, ki se bo seveda nadaljevala dalje po sotiski dolini. Nemcev je dal Ploj navabiti vse polno, tudi vsenemškega Malika, ki je mnogo sokriv za zadnjih nemških izgrede, je povabil. Poslanec Slovenske kmečke zveze dr. Korošec, dr. Benčević, dr. Jančević pa niso do-

bili nobenega vabila, da bi zastopali koristi slovenskih krajev. Tako dela Ploj! Njegov list Novi Slovenski Stajerc pa v vsaki številki vabi na skupno delo! Kaj se pravi, ljudem pesek v oči metati?

* **Na Dunaju** se je otvoril dne 15. septembra t. l. socialen kurz z jako zanimivim in praktičnim programom. Tečaj bo trajal do 15. t. m. in ima namen, vzgojiti mlade in sposobne moči za praktično delo na socialnem polju, vzgojiti dobre agitatorje, ustvariti kremenite značaje in dobre govorilke. Udeleženci so prišli iz vseh kronovin našega cesarstva. Dnevni red je tako razvrščen, da je dopoldan odmerjen za uk; popoldne ob 2. uri pa se začnejo predavanja, ki trajajo z malim odmorom za večerjo do 6. ali 7. ure. Ob 8. uri je potem pogovor o predavanjem.

* Za S. K. S. Z. so darovali: Vesela družba ob otčitvi Šijančeve slatinske koč 10 K. Polovični prebitek dveh dijaških veselic na Sp. Stajerskem 24 K 77 v.; Neimenovan iz Zalca dve jubilejni petčeti po 5 K.

Mariborski okraj.

m **Dijaška kuhinja** v Mariboru. Društvo Dijaska kuhinja v Mariboru je imelo dne 24. t. m. svoj letošnji občni zbor. Predsednik gospod stolni dekan dr. Ivan Mlakar je vse navzoče ude prisrčno pozdravil. Tajnik dr. Anton Medved je podal kratko poročilo o društvenem delovanju v minoletem letu, iz katerega je razvidno, da je društvo tudi v preteklem letu zelo blagodejno delovalo; vsak dan je namreč dobivalo v Dijaški kuhinji 60—65 dijakov opoldne tečen obed; v celem šolskem letu se je razdelilo 17.300 obedov med revne dijake, izmed katerih je marsikateremu samo vsled izdatne podpore Dijaške kuhinje mogoče studirati. Blagajnik Jakob Kavčič je potem poročal o gmojnem razvoju v toli koristnem društvu. Le-to poročilo bilo je le-to manjše povoljno. Dohodkov je bilo samo 2590.68 kron, stroškov pa 4426 kron. Le s prihranki minolih let je bilo mogoče pokriti zelo občutljiv primanjkljaj. Mnogo dobrotnikov, ki so bili Dijaški kuhinji v Mariboru prej dolgo vrsto let poštrevovalni podporniki, je v minoletem letu s svojimi doneski izostalo. Vemo, kje tiči vzrok, a gotovo je, da gimnazijski dijaki, podpore vredni in potrebni, istega niso zakrivil. Radi tega trdno upamo, da nam prebogi višji dobrotniki svoje plemenite podpore v bodočnosti ne bodo odtgnili! Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni: predsednikom stolni dekan dr. Ivan Mlakar, podpredsednikom odvetnik dr. F. Rosina, tajnikom prof. dr. Anton Medved, blagajnikom prof. Jakob Kavčič, odbornikom pa ravnatelj Henrik Schreiner, profesor Ivan Vreže in odvetnik dr. Radoslav Pipuš. Z veliko hvaležnostjo se je odbor spominjal vseh svojih blagoslovenih dobrotnikov in dobrotnikov. Bog naj vsem tisočero povrne, kar so dobrega storili v prid drage nam slovenske mladine! Tiste, ki so nam naklonili večje svoje, moramo po dolžnosti posebne hvaležnosti imenoma navesti: Posojilnica v Mariboru (Dijaške kuhinje že od nekdanje največje dobrotnice), njen predsednik dr. Fran Rosina, dr. Ivan Mlakar, mag. Fel. Ferk, dr. Rad. Pipuš, Posojilnica v Ormožu, Okr. odbor Smarje, Okrajna posojilnica v Ormožu, Mariborska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, ki je nam poklonila zdaten prebitek (160 K) svoje božičnice v otroškem vrteu pri č. šolskih sestrah, Posojilnica v Makolah, Hranilnica in Posojilnica v Dolu, vrli Mohorjani v Slivnici, Posojilnica v Gorinji Radgoni, Posojilnica v Framu, v Konjicah, v Slovenski Bistrici in v Ljutomeru, Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, Posojilnica in hranilnica v Smarju, nadžupnik Lenart, župnik Mart. Medved (300 K), mariborski bogoslovci, Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu, Marija Miheljak v Makolah, mariborski srednješolski dijaki, ki so priredili v Narodnem domu gledališčno predstavo s 180 K čistega dobička. Bodi še ponovljeno izrečena vsem najsrčnejša zahvala! Zraven pa dostavi novi odbor nujno in ponižno prošnjo, da nam naši dobrotniki ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu. Naša prošnja je tem iskrennejša, ker zaradi hude draginje in velikoga števila dijakov, ki smo jih sprejeli, za tekoče leto potrebujemo posebne pomoči in podpore. Blagi narodnjaki, spomnite se pri veselicah, narodnih in zasebnih svečanostih, ob godovih in slavnih priložnostih naše Dijaške kuhinje! Prirejte kakšne slovesnosti nalašč v ta namen. Ne pustimo gladi trpeti slovenske mladine, katero pozivljamo, da hvaležna ostane svojim plemenitim dobrotnikom! V mladini pa — je naša lepša bodočnost!

m **Slivnica.** Cesarski jubilej izobraževalnega društva bo 4. oktobra po večernicah. Deklamacije, slavnostni govor (gospod nadučitelj slivniški), podučna igra mladeničev; slove letošnjim vojaškim novincem te fare in poduk njih tovarišem spregovorijo Slivničanom že dobro znani, vneti g. župnik framski.

m **Slivnica.** Bralnemu društvu so naklonili podučnih in zabavnih, med njimi zelo redkih torej dragocenih knjig p. n. gospodje duhovni svet. Fr. Hirti, mil. prelat K. Hribovšek, kn. šk. bogoslovje, kanonik Majcen, prof. dr. A. Medved ter dr. K. Glaser. Lepa hvala!

m **Slivnica** pri Mariboru. Nepozaben nam ostane mašniški jubilej sv. očeta Pija X., slavljen